

Masaż

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2023/2024
Wydział	Wydział Lekarsko Stomatologiczny
Kierunek studiów	FIZJOTERAPIA
Dyscyplina wiodąca <i>(zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)</i>	Nauki o zdrowiu
Profil studiów <i>(ogólnoakademicki/praktyczny)</i>	Praktyczny
Poziom kształcenia <i>(I stopnia/II stopnia/ jednolite magisterskie)</i>	JEDNOLITE MAGISTERSKIE
Forma studiów <i>(stacjonarne/niestacjonarne)</i>	STACJONARNE
Typ modułu/przedmiotu <i>(obowiązkowy/fakultatywny)</i>	Moduł C - Nauki w zakresie podstaw w fizjoterapii /OBOWIĄZKOWY
Forma weryfikacji efektów uczenia się <i>(egzamin/zaliczenie)</i>	ZALICZENIE
Jednostka/jednostki prowadząca/e <i>(oraz adres/y jednostki/jednostek)</i>	Zakład Rehabilitacji Wydziału Medycznego WUM ul. Księcia Trojdena 2c 02-091 Warszawa

	tel.: (022) 57 20 920 www.zakladrehabilitacji.wum.edu.pl www.csr.wum.edu.pl/pl/zaklad-rehabilitacji e-mail: zakladrehabilitacji@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Dr hab. n. o zdr. Anna Hadamus
Koordynator przedmiotu (tytuł, imię, nazwisko, kontakt)	dr n. med. Izabela Korabiewska izabela.korabiewska@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus (imię, nazwisko oraz kontakt do osoby, której należy zgłaszać uwagi dotyczące sylabusu)	dr n. med. Izabela Korabiewska izabela.korabiewska@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr n. med. Izabela Korabiewska mgr Katarzyna Roguska dr n. med. Sebastian Wójtowicz

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	I rok, semestr II	Liczba punktów ECTS	2.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		2	
seminarium (S)		4	
ćwiczenia (C)		25	
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			

Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	19	
-----------------------------------	----	--

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Opanowanie przez Studenta pełnych i nowoczesnych wiadomości o istocie, znaczeniu, metodach i technikach wykonywania masażu, a także zrozumienie wpływu tej formy działania czynnika mechanicznego na organizm człowieka.
C2	Przygotowanie Studenta do samodzielnej, odpowiedzialnej i świadomej pracy zawodowej, w której będzie on dokonywał wyboru odpowiedniej metody i techniki wykonywania masażu, adekwatnie do indywidualnej sytuacji zdrowotnej pacjenta.
C3	Nauka wykonania zabieg masażu ręcznego jak/ i z wykorzystaniem aparatury i urządzeń pomocniczych organizując warsztat pracy masażyisty zgodnie z wymogami ergonomii i przestrzegając zasad etyki zawodowej w trakcie realizacji powierzonych zadań.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓLWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (dotyczy kierunków regulowanych ujętych w Rozporządzeniu Ministra NiSW z 26 lipca 2019; pozostałych kierunków nie dotyczy)	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
C.W3	mechanizmy oddziaływania oraz możliwe skutki uboczne środków i zabiegów z zakresu fizjoterapii;
C.W5	zasady doboru środków, form i metod terapeutycznych w zależności od rodzaju dysfunkcji, stanu i wieku pacjenta;

C.W7	teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii;
C.W8	wskazania i przeciwwskazania do ćwiczeń stosowanych w kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
C.U1	przeprowadzić badanie podmiotowe, badanie przedmiotowe oraz wykonywać podstawowe badania czynnościowe i testy funkcjonalne właściwe dla fizjoterapii, w tym pomiary długości i obwodu kończyn, zakresu ruchomości w stawach oraz siły mięśniowej;
C.U2	wypełniać dokumentację stanu zdrowia pacjenta i programu zabiegów fizjoterapeutycznych;
C.U8	Zaplanować, dobrać i wykonać zabiegi z zakresu kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii;
C.U9	obsługiwać i stosować urządzenia z zakresu kinezyterapii, fizykoterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii;
C.U10	wykazać zaawansowane umiejętności manualne pozwalające na zastosowanie właściwej techniki z zakresu kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii;

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NISW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studentie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ (nieobowiązkowe)	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	
W2	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	

U2	
Kompetencje społecznych – Absolwent jest gotów do:	
O.K1	Absolwent jest gotów do nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;
O.K2	Absolwent jest gotów do wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej;
O.K3	Absolwent jest gotów do prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty;
O.K4	Absolwent jest gotów do przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej;
O.K5	Absolwent jest gotów do dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
O.K6	Absolwent jest gotów do korzystania z obiektywnych źródeł informacji;
O.K7	Absolwent jest gotów do wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
O.K8	Absolwent jest gotów do formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;
O.K9	Absolwent jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób;

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady	<p><u>Wykłady mają charakter obowiązkowy</u></p> <p>WYKŁADY (e-learning)</p> <p>II semestr</p> <p>W 1. Temat: Teoretyczne wprowadzenie do masażu leczniczego - definicja, podział, zasady, metodyka i skutki masażu. Wyposażenie gabinetu i wymagania stawiane masażystcie. Wymagania programowe, organizacja i bezpieczeństwo zajęć.</p> <p>Przedstawienie zasad masażu klasycznego, stosowanych technik oraz metodyki zabiegów. Omówienie skutków masażu, wskazań i przeciwwskazań do wykonywania zabiegów. Prezentacja tematów i literatury dotyczącej różnych form masażu.</p>	<p>C.W3</p> <p>C.W5</p> <p>C.W7</p> <p>C.W8</p>
Seminarium	<p>Seminarium 1 i 2.</p> <p>Omówienie wyposażenia gabinetu niezbędnego do wykonywania zabiegów z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i ergonomii pracy.</p> <p>Techniki masażu klasycznego i ich działanie na tkanki ustroju ludzkiego. Przeciwwskazania do wykonania masażu, diagnostyka pacjenta dla potrzeb masażu, dokumentacja zabiegów masażu, środki poślizgowe i pozycje złożeniowe.</p> <p>Szczegółowe omówienie poszczególnych technik masażu klasycznego i ich wpływu na tkanki i układy</p>	

	<p>organizmu człowieka. Przedstawienie podziału technik, ich form, różnic i podobieństw między nimi. Omówienie diagnostyki pacjenta dla potrzeb masażu oraz dokumentacji poszczególnych zabiegów. Zapoznanie z pozycjami wykorzystywanymi podczas przeprowadzania zabiegów masażu zgodnych z fizjologią, biomechaniką i ergonomią pracy. Przedstawienie i charakterystyka środków poślizgowych i wspomagających masaż.</p>	
Ćwiczenia	<p><u>ĆWICZENIA – ważne informacje</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Obecność na ćwiczeniach jest obowiązkowa. • Ćwiczenia w odbywają się zgodnie z planem zajęć. <p>Na każdych ćwiczeniach jest sprawdzana lista obecności.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nie ma możliwości wejścia na zajęcia osób spóźnionych o więcej niż 10 minut. • Każda nieobecność wymaga jej odrobienia w sposób uzgodniony z własnym wykładowcą.. <p>Zaliczenia odbywają się etapowo w trakcie roku akademickiego i mają formę ustaloną przez prowadzącego zajęcia.</p> <p><u>ĆWICZENIA – tematy realizowane:</u></p> <p>II semestr</p> <p>1,2 - Poszczególne techniki masażu klasycznego.</p> <p>3,4 - Masaż klasyczny grzbietu i karku.</p> <p>5,6 - Masaż klasyczny kończyn górnych.</p> <p>7,8 - Masaż klasyczny klatki piersiowej i powłok brzusznych.</p> <p>9,10- Masaż klasyczny twarzy.</p> <p>11,12 - Masaż klasyczny kończyn dolnych.</p>	<p>C.U1</p> <p>C.U2</p> <p>C.U8</p> <p>C.U9</p> <p>C.U10</p> <p>K1</p> <p>K2</p> <p>K3</p> <p>K4</p> <p>K5</p> <p>K6</p> <p>K7</p> <p>K8</p> <p>K9</p>

	13,14, 15 - Zaliczenie Osoby prowadzące poszczególne ćwiczenia - według zamieszczonego grafiku w Zakładzie Rehabilitacji: dr n. med. Izabela Korabiewska mgr fizjoterapii Katarzyna Roguska dr n. med. Sebastian Wójtowicz	
--	--	--

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Zborowski A. *Masaż klasyczny*. AZ, Kraków 2008
2. Zborowski A. *Manualny drenaż limfatyczny*, Firma Wydawniczo- Handlowa A-Z, 2017
3. Gwardzik M. *Masaż. Teoria i praktyka. Podręcznik dla masażyistów i fizjoterapeutów*. Wydawnictwo Edukacyjne ESAN. Warszawa, 2016

Uzupełniająca

Muscolino J.E., *Badanie palpacyjne układów mięśniowego i kostnego z uwzględnieniem punktów spustowych, stref odruchowych i stretchingu*, Edra Urban&Partner 2016

Buckup J, Hoffmann R: Białoszewski D, Hadamus A- red.n. *Testy kliniczne w badaniu kości, stawów i mięśni*, PZWL, Warszawa 2020

Gawryszewska A., Fluder M.,Marciniak R. *Atlas anatomii palpacyjnej. Tom 1*. MedPharm. Wrocław, 2019

Gawryszewska A., Fluder M.,Marciniak R. *Atlas anatomii palpacyjnej. Tom 2*. MedPharm. Wrocław, 2021

Zalecane czasopisma naukowe:

Ortopedia Traumatologia Rehabilitacja

Medycyna Sportowa

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
C.W3, C.W5, C.W7, C.W8	1. Czynne uczestnictwo – wykład i seminarium	100% obecność na wszystkich zajęciach (w tym nieobecności odrobione wg zaleceń wykładowcy)
C.U1,C.U2, C.U8, C.U9, C.U10, O.K1, O.K2, O.K3, O.K4, O.K5, O.K6, O.K7, O.K8, O.K9	1. Czynne uczestnictwo w ćwiczeniach. 2. Aktywność na zajęciach. 3. Zaliczenia etapowe –pisemne lub ustne.	100% obecność na wszystkich zajęciach (w tym nieobecności odrobione wg zaleceń wykładowcy), uzyskanie min 60% pkt. z każdego zaliczenia etapowego.

9. INFORMACJE DODATKOWE (informacje istotne z punktu widzenia nauczyciele niezawarte w pozostałej części sylabusu, np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)

Informacje o zaliczeniu:

Zaliczenie teoretyczne- 2 terminy (podstawowy i poprawkowy); test prawda-fałsz 20 pytań

Zaliczenie praktyczne- 2 terminy (podstawowy i poprawkowy)

Koło naukowe: SKN Fizjoterapii (Koło posiada sekcje tematyczne)

Opiekun Koła: dr n.o zdr. Anna Daniluk

<http://sknfizjoterapii.wum.edu.pl/>

Dojazd na zajęcia:

Zakład Rehabilitacji WM WUM

Warszawa ul: Ks. Trojdena 2C, Centrum Sportowo- Rehabilitacyjne WUM

www.csr.wum.edu.pl/pl/zaklad-rehabilitacji

Regulamin:

Podczas pierwszych zajęć w roku akademickim każdy Student/-ka ma obowiązek:

zapoznania się z regulaminem odbywania zajęć z przedmiotu - Masaż,

zapoznania się z sylabusem z przedmiotu - Masaż,

zapoznać się z literaturą obowiązkową i uzupełniającą,

zapoznać się z tematami zaliczeń śródrocznych i zaliczenia końcowego,

zapoznać się z przepisami BHP obowiązującymi dla sali ćwiczeń.

Procesem dydaktycznym kieruje nauczyciel akademicki, w związku

z czym, Student/-ka powinni:

podporządkować się poleceniom prowadzącego i przestrzegać wspólnie podjętych ustaleń,

zwracać się do niego w sytuacji wystąpienia podczas toku zajęć trudności i wszelkich wątpliwości.

Student/-ka zobowiązany jest w czasie roku akademickiego do:

punktualnego zgłaszania się na zajęcia do sali wykładowej oraz do sali ćwiczeń,

posiadania identyfikatora,

posiadania ustalonych pomocy dydaktycznych zalecanych na pierwszych ćwiczeniach lub/i

wskazanych na kolejnych zajęciach,

poszanowania sprzętu w sali wykładowej i sali ćwiczeń (o ewentualnym uszkodzeniu lub zniszczeniu

sprzętu należy poinformować osobę prowadzącą zajęcia).

Student/-ka ma obowiązek uczestnictwa Studenta/-ki we wszystkich zajęciach dydaktycznych:

w wykładach i ćwiczeniach:

Wykłady mają charakter obowiązkowy.

nieobecność podczas wykładu Student/-ka powinni odpracować w postaci referatu na temat ustalony z osobą prowadzącą,

nieobecność na ćwiczeniach Student/-ka zobowiązani są odpracować z inną grupą lub w formie odpowiedzi ustnej lub pisemnej (wg wskazań osoby prowadzącej zajęcia) z zadanego przez prowadzącego zagadnienia,

zapoznania się Studenta/-ki oraz przyswojenia przez nich wiadomości potrzebnych do odbycia kolejnych ćwiczeń, po podaniu tematu przez prowadzącego oraz samodzielnego przyswajania wiedzy podstawowej jak i dodatkowej z danej dziedziny oraz literatury obowiązkowej i uzupełniającej.

Student/-ka ma prawo do:

nieobecności podczas choroby i za okazaniem zwolnienia lekarskiego (każda nieobecność będzie rozpatrywana indywidualnie) i ustalenia z osobą prowadzącą formy odpracowania w postaci referatu, prezentacji, inscenizacji na zaproponowany temat prowadzącego zajęcia z zagadnień objętych w tematyce przedmiotu Masaż.

Osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne ma obowiązek:

egzekwowania od Studentów/-ek posiadanej wiedzy, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych wymaganych na danych zajęciach z przedmiotu Masaż,
niedopuszczenia Studenta/-ki, łamiących regulamin, do odbywania zajęć w sali ćwiczeń,
przekazania wiedzy z obowiązującego zakresu umieszczonego w sylabusie przedmiotowym –Masaż,
wykorzystywania pomocy dydaktycznych podczas zajęć dydaktycznych,
respektowania procedur dydaktycznych zawartych w sylabusie przedmiotowym – Masażu.

Osoba prowadząca zajęcia z przedmiotu Masaż ma prawo do:

niedopuszczenia Studenta/-ki, nieposiadającego wymaganej wiedzy, do odbywania zajęć w sali ćwiczeń.

Warunki przystąpienia Studenta/-ki do zaliczenia końcowego:

zaliczenie wszystkich zajęć objętych w sylabusie przedmiotowym z przedmiotu Masaż,
odrobione, usprawiedliwione nieobecności podczas toku nauczania z przedmiotu Masaż - według
zaleceń prowadzącego,
identyfikator oraz dokument tożsamości ze zdjęciem.

Dodatkowo:

Zaliczenie odbywa się na ostatnich ćwiczeniach, według kolejności i tematyki zaproponowanej przez
prowadzącego ćwiczenia, które ustalone są podczas pierwszych zajęć.

Do zaliczenia przedmiotu konieczna jest:

aktywność Studenta/-ki podczas ćwiczeń i analiza wskazanej literatury,

Dyżury/ konsultacje: według grafiku zamieszczonego w Zakładzie Rehabilitacji Oddziału Fizjoterapii

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich